

Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19251>

Özet

Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi Ölçeği (ÇBYKÖ), yaşam kalitesinin farklı fiziksel, psikolojik ve sosyal yönlerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmek üzere tasarlanmış bir ölçüm aracıdır. Bu ölçeğin Türkiye'deki kullanımı, Dr. Demir tarafından 2012 yılında gerçekleştirilen bir yüksek lisans tezi ile sağlanmıştır. Bu çalışmada, ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizlerini özellikle Akut Koroner Sendrom (AKS) tanısı almış hastalarda gerçekleştirilen bir uyarlama çalışmasıdır. ÇBYKÖ, kronik hastalıklarla yaşayan bireylerin genel iyilik halini ve tedavi sonuçlarının etkilerini değerlendirmede klinik ve araştırma ortamlarında önemli bir araç olarak hizmet vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Yaşam Kalitesi, Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi Ölçeği, Akut Koroner Sendrom, Psikometrik Özellikler, Ölçek Uyarlama, Sağlık Psikolojisi, Kardiyoloji

Yazarlar

Dr. Demir (Uyarlama Çalışması)

Amaç

Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin algılanan yaşam kalitesini tek bir skor yerine, çeşitli alt boyutlar üzerinden detaylı ve nüanslı bir şekilde ölçmektir. Bu çok boyutlu yaklaşım, özellikle kronik veya akut sağlık sorunları yaşayan popülasyonlarda (bu adaptasyon özelinde Akut Koroner Sendrom hastaları gibi) hastaların bireyin günlük yaşam üzerindeki etkilerini, fiziksel iyileşmesi, duygusal durumu ve sosyal ilişkileri üzerindeki baskıyı tespit etmeyi sağlar.

Uyarlama çalışmasının özel amacı, orijinal ölçeğin psikometrik yapısını ve madde içeriklerinin Türk kültürü ve diline uygunluğunu sağlamak ve bu ölçeği Türk bilim insanlarının kullanmasına sunmaktır. Bu sayede, Türkiye'deki klinik araştırmalarda ve hasta takibinde uluslararası standartlarda bir yaşam kalitesi ölçüm aracı kullanılabilir hale gelmiştir.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından tanımlanan geniş kapsamlı bir kavram olan Yaşam Kalitesidir. Bu yapı, sadece fiziksel sağlığın yokluğunu değil, aynı zamanda bireyin hedefleri, beklentileri, standartları ve kaygıları bakımında yaşamdaki konumunu algılaymasını içerir.

ÇBYKÖ, adından da anlaşılacağı üzere, yaşam kalitesini tek bir genel faktör yerine, genellikle aştığı gibi ayrılmış çeşitli boyutlar kapsayan bir yapı olarak ele alır: Fiziksel Sağlık, Psikolojik İyi Hali, Sosyal İlişkiler ve Çevre. Bu ayrımlar, araştırmacılar ve klinisyenlerin hangi yaşam alanlarının hastalıktan veya tedaviden en çok etkilendiğini belirlemesine olanak tanır.

Geçerlik

Kaynak referansta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, Demir (2012) tarafından yürütülen yüksek lisans tezi, ölçeğin Akut Koroner Sendromlu hastalarda yapısal geçerliliğini incelemeyi amaçlamıştır. Bu süreç, genellikle Faktör Analizi yöntemlerini (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı) kullanarak ölçeğin teorik olarak varsayılan çok boyutlu yapısının Türk örnekleminde doğrulanıp doğrulanmadığını kontrol etmeyi içerir.

Uyarılma çalışmalarında geçerlik, ayrıca dilsel eşdeğerlik (çeviri geçerliliği) ve ölçüt bağımlı geçerlik (örneğin, ölçeğin depresyon veya fiziksel işlevsellik gibi ilgili diğer ölçümlerle beklenen yönde ilişkili kurup kurmadığını) yöntemleriyle de desteklenir.

Güvenirlilik

Kaynak referansta spesifik güvenirlilik değerleri (örneğin, Cronbach Alfa katsayısı) belirtilmemiştir. Ancak, uyarılma çalışmasının temel hedeflerinden biri, ölçeğin iç tutarlılığını ve zamana karşı kararlılığını (test-tekrar test güvenilirliği) Akut Koroner Sendrom hastalar örnekleminde tespit etmektir.

Yüksek iç tutarlılık, ölçeğin tüm maddelerinin aynı yapıyı (yaşam kalitesini) tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterirken; test-tekrar test güvenilirliği, bireylerin yaşam kalitesinde önemli bir değişiklik olmadıkça varsayıldığında, ölçek sonuçlarının zaman içinde stabil kaldığını kanıtlar. Bu, ölçeğin klinik uygulamalarda güvenilir sonuçlar üreteceğinin temel göstergesidir.

Faktör Analizi

Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin çok boyutlu yapısının Türk örnekleminde incelenmesi amacıyla Demir (2012) tarafından Faktör Analizi yönteminin kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu analiz, orijinal ölçeğin öngördüğü alt boyutların (örneğin, fiziksel, sosyal, psikolojik) Türk kültürüne ve hedef kitleye (AKS hastaları) uygunluğunu ampirik olarak test etmeyi gerektirir.

Faktör analizi sonuçları, maddelerin hangi faktörlere yüklendiğini göstererek ölçeğin yapısal geçerliliğini destekler. Bu tür bir uyarılma çalışmada, orijinal ölçeğin faktör yapısının korunması veya kültürel farklılıklar nedeniyle küçük modifikasyonlar yapılması gerekebilir.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim (Self-report) ölçeği. Derecelendirme formatı (Likert Tipi) orijinal ölçeğe benzerdir, ancak kaynakta spesifik bir bilgi verilmemiştir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama sonrası)

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon

Yaş Grubu: Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Özellikle Akut Koroner Sendrom tanısı almış hastalar üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Anket yöntemiyle uygulanan, bireylerin kendi algılarını değerlendirdiği maddelerden oluşur.

Anahtar Kelimeler

ÇBYKÖ, Kalp Hastalıkları, Yıllık Hali, Psikometri, Yapı Geçerliliği, İç Tutarlılık, Tez Çalışması

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Bağıl E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler & Ücret ve Test Yeri

Bu çalışma, Dr. Demir'in 2012 yılında Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde tamamladığı yüksek lisans tezine dayanmaktadır. Ölçeğin orijinal versiyonunun kullanımı için izinleri ve ücretlendirmesi, orijinal ölçeğin telif hakkı sahibine bağlıdır. Uyarlama çalışması kendi bir akademik tez olup, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açılmıştır.

Referanslar

Demir, Dr. (2012). *Akut koroner sendromlu hastalarda çok boyutlu yaşam kalitesi indeksinin geçerlik ve güvenirlik çalışması* (Yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,

Antalya.

Tez erişim linki: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdan indirilebilir: [cok-boyutlu-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf](#)

Çok Boyutlu Yaşam Kalitesi Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, kaynak referansın özet bilgisinde açıkça belirtilmemiştir. Detaylı madde içeriği için ? Demir'in (2012) yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM